

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

<p>PREȚIULU ABONAMENTULUI.</p> <p>Pentru Austro-Ungari'a : Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PREȚIULU INSERTIUNILORU :</p> <p>Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
--	--	--

Dupa sinodu.

Este meritulu aceluor venerabili betrani ai nostri, cari au luptatu cu atât'a taria si virtute pentru realisarea despartirei ierarchice, si pentru inactivarea autonomiei si constitutiunei bisericesci, daca noi, biseric'a si poporul romanu din aceste pàrti, putem se dicem astadi, ca avem in biseric'a nóstra particulara o viétia, carèa merita se fia inregistrata in cartea cea mare a vietii popóreloru!

N'am trait noi nici in trecutu fara viétia, si fara fapte demne de a fia inregistrate in cartea cea mare a popóreloru lumii.

Dar tóta viétia nóstra din acele timpuri redusa a fost la o multime de plansori si góne. Lupt'a betranilor nostri redusa a fost intru a-ne conservá noue, generatiunei de astadi, limb'a si legea, si prin autonomi'a si constitutiunea bisericésca a-ne dá posibilitatea si mijlócele de desvoltare.

Nu este vorba, si astadi luptám pentru sustinerea acestoru doue tesaure, remase noue de moscenire din betrani; dar autonomi suntem in biseric'a, si cuventulu si conceptulu autonomia insemnéza fórtè multu. Insemnéza acestu conceptu, si inactivarea lui in viétia nóstra bisericésca, ca a venit timpul se **l u c r a m u.**

Tóte legile si tóte institutiunile din lume valoréza numai atât, cât potu ajutá popórele, si potu lucrá la o stare si sórte mai buna a omului, si respective a popóreloru.

Constitutiunea nóstra este unu fétu frumosu, menitu de cei ce au lucratu la nascerea lui, cá se faca mai buna si mai usióra viétia neamului romanescu din aceste pàrti. Dar visulu de auru alu betranilor nostri ar remané numai o litera mórtá, daca noi cei de astadi nu am pune manile si inim'a nóstra cu taria la ridicarea poporului.

Suntem, si voim se fim o biseric'a viia, o biseric'a, carea lucréza, pentru cá prin lucrulu maniloru ei se traiésc'a, si se aiba o istoria, carea se nu fia unu registru de plansori si gravamine, ci unu inventariu

de fapte séversite in servitiulu ridicárii poporului, o adeverata istoria de civilisatiune in spiritu crestinescu.

Era la inceputu o mare insufletire pentru constitutiunea si autonomi'a bisericiei nóstre. Acésta insufletire s'a potentialat in timpul din urma. Si viétia constitutionala bisericésca a inceput a petrunde totu mai multu in carnea si sangele poporului; dar carmaciulu bunu numai atunci este bunu, daca intaresce temeli'a si paretii naiei sale astfelu, cá nici unu feliu de viscolu se nu póta se-o restórne.

Temeli'a bisericiei este poporul credintiosu. Si istoria nóstra bisericésca este numai atunci o istoria a vietii crestine, daca pasu de pasu din fiecare actu alu bisericiei se va poté vedé si constatá, cum a sciutu biseric'a se ridice poporul.

Avem unu bunu poporu in biseric'a, dar unu poporu, care pórt'a pre faci'a lui urmele sclaviei seculare. Si tiént'a bisericiei trebuie se fia indreptata intr'acolo, cá se scérg'a aceste urme, si in fiecare comuna se formeze si se aiba in mesura mai mare, de cum avem astadi, o clasa de ómeni, conscii de missiunea loru istorica, cá biseric'a si cá poporu, ómeni independenti prin buna starea loru materiala si prin cultur'a loru intelectuala si morala. Totu ceea ce facem in biseric'a trebuie se fia atiéntitu spre a-ne conduce catra acésta tiént'a, — si numai incât unu actu seversitu in biseric'a ne apropiia de acésta tiént'a, este unu actu succesu si nimeritu.

Iudecand si mesurandu cu acésta mesura lucrãrile sinodului nostru eparchialu din anulu curentu, constatám cu placere, ca s'a facut totu ceea ce s'a potut in acésta directiune. Ochii sinodului au fost de astadata atiéntiti mai multu asupra vietii comunei bisericesci, asupra vietii poporului credintiosu, decát asupra mersului organismului centralu, carele multie-mita staruintiei sínódeloru eparchiali de mai nainte, si zelului organeloru esecutive, functionéza intr'unu modu, care dupa imprejurári satisface.

Si bine s'a facut, ca astfelu s'a facut, pentru ca unu organismu centralu numai atunci este puter-

nicu si viu, daca puternice si vii sunt pãrtille, cari lu-constituiescu.

Se intarim, si se ridicãm poporul ne este astadi mai multu, decãt ori cand parol'a dilei. Si sinodulu in tôte conclusele sale a fost cu deosebita grije si atentiune facia de acêsta programa de viétia. Organele eparchiei au aretat in repórtele loru starea, in carea se gasesce poporul eparchiotu, si sinodulu luand la cunoscintia cele ce s'au facut, si s'au potut face in decursulu anului trecut intru realizarea programei bisericeii, prin inviatiunile sale a intarit védi'a si in urmare tari'a acestoru organe, intru continuarea activitãtii loru mai cu succesu pentru viitoriu; càci este unu lucru de celu mai mare pretiu, cand intre mandataru si mandantu, intre organele esecutive si intre organele legislative, si respective intre organele chiamate a indigitã principiele de lucrare, esista deplina reciprocitate, deplina incredere. Si acêsta incredere a inceput a-se statornici pre deplin in agendele eparchiei nòstre.

Lucrulu de capetenia in viétia ori carui poporu este starea, in carea se gasesce moralitatea publica. Si fundamentulu moralitãtii publice baséza in prim'a linia pre increderea, ce o au ómenii unii in altii. Increderea este chiagulu, carele leaga pre ómeni unulu de altulu, si ii-face capaci si cu sporiu la lucru.

Doue pãrti de capetenia are istori'a popóreloru: ori inregistréza resboie intre ómeni, ori fapte de valóre pentru ridicarea si inaintarea omenimei.

Resboiele de regula sunt rezultatulu lipsei de incredere intre ómeni, ér faptele sunt rezultatulu incederii, pre carea o au ómenii unulu in altulu, precum si rezultatulu lucrãrii loru concentrice, emanate si basate pre acêsta incredere.

Organulu legislativu alu eparchiei si-a incheiat activitatea pentru anulu curentu, si conclusele luate au trecut la organele esecutive, — incependu dela consistorie si pana la preotulu si invetiatorulu din cea mai indepartata comuna, si respective la ómenii instituiti de biserica in mijloculu poporului spre a vorbi imediat cu poporul, si a lucrã pentru realizarea programei bisericeii in viétia si desvoltarea poporului credintiosu.

Nu ne indoim, multe bune se voru face, si se voru poté face pre bas'a conclusorulu luate, daca si la esecutare vom procede cu aceeaasi inima, cu carea au procesu deputatii sinodali intru luarea loru.

Nu disputãm, si n'am disputat nici odata nici unui organu esecutivu alu nostru acêsta inima; din contra am constatat totdeun'a la toti multu zelu si multa buna vointia; dar cu potintia este, ca la multi ne va fi lipsit multu diu ceea ce numim in demanare la lucru. Dar sinodulu eparchialu si in anulu acest'a, cá si alta data, ne-a invetiat multu si in punctulu acest'a. Ne-a invetiat adeca, se fim atiéntiti in tôte lucrãrile nòstre cu ochii si cu inim'a la starea, in carea se gasesce astadi poporul, si totu ceea ce facem indreptat se fia intru a ridicã

poporulu, acêsta temelie neclatita a bisericeii lui Christos. Urmand de aci inainte mai cu sporiu intru lucrarea nòstra pre acêsta cale, intrãm noi cei ce astadi lucrãm, si ducem cu noi si istori'a moderna a bisericeii nòstre pre unu terenu de fapte de valóre, prin cari plansorile se imputienéza, si inceata cu timpulu cu totulu.

Ómenii, cari lucréza, si prin lucrulu loru facu binele, n'au nici motivu, si nici chiar timpulu fisicu de a-se plange nici in contra loru, nici in contra altor'a.

Si istori'a bisericeii nòstre ajunsa este astadi in stadiulu, in carele nu-i mai este permis a inregistrã plansori, ci chiamata este a fi unu depositariu de fapte.

Se-ne spuna acêsta carte a vietii mai multu, decãt ne-a potut spune pana acum, ca in privintia moralitãtii publice comitetulu, oficiulu parochialu si scol'a nòstra confessionalã din fiecare comuna a ridicat prestigiulu si buna starea vietii familiare, a imbunatatitu starea economica, a ridicat starea instructiunei, si educatiunei generatiuniloru viétorie, a ridicat semtiulu de pietate alu credintiosiloru, a ridicat pacea si bun'a intielegere intre ómeni, a facut din toti credintiosii comunei nòstre bisericesci frati si adeverati fi ai bisericeii, si a instalat in comuna imperati'a lui Ddieu pre pamentu. Voi'a Lui si pacea Lui domnesce si stepanesce intre toti ómenii din satu, si prin binecuventãrile vointiei si pãcii Domnului in gandre si in fapte comun'a intréga si ómenii din comuna inaintéza; si putere si pedeca nu mai este, carea se-ii opréscã in mersulu loru spre inaintare.

Se-ne spuna mai departe istori'a nòstra de aci inainte mai multu, decãt ne-a potut spune pana acum cu privire la protopresviteratu, ca comunele, cari lu-constituiescu, lucréza la olalta cu zelu si inima a realisã si a creã institutiuni de cultura, pre cari un'a câte un'a nu le potu creã si sustiené. Se-ne spuna acêsta istoria cum tôte comunele, cari constituiescu unu protopresviteratu au inceput se devina tôte unu sufletu si o inima, si cum comunele mai tari au inceputu a ajutã pre cele mai slabe, si cum comunele mai slabe si-au datu si ele tributulu pentru a conlucrá la intarirea si inaintarea comunelor mai tari.

Se-ne spuna mai departe eparchi'a mai multu, decãt ne-a potut spune pana acum, câte dispușetiuni salutarie a luat, si voiesce a luã pentru ridicarea poporului, cum a ingrijit de bun'a esecutare a acelor dispușetiuni, si cum a promovat prin ele interesele cele mari de cultura ale credintiosiloru, câte institute centrale de cultura a creat, si sustiene, ce spiritu si invetiatura crestinéscã propaga in tenerime prin aceste institute, câtii teneri a crescutu si cresce cu mintea si cu inim'a in servitiulu poporului, ce dispușetiuni a luat pentru ridicarea si inaintarea literaturii bisericesci si nationale, câtii barbati de acesti'a a crescutu, si sustiene, si cum si-facu ei detorinti'a, — si infine cum a conlucratu, si conlucra eparchi'a

că atare la sustinerea si intarirea organismului centralu alu Metropolei.

Acest'a fiind stadiulu, in carele a intrat istori'a bisericeii nóstre, Ddiu se-ne ajute, cá se creám, si augmentám acésta carte a vietii, cá se-ne reprezenteze cu demnitate in faci'a popóreloru lumii, si se bucure in Ceriuri acei venerabili betrani, cari ne-au sadit vii'a Domnului, pre carea ni-o au lasatu noue de moscenire.

Sinodulu eparhialu aradanu.

(Continuare.)

In siedinti'a a dóu'a a sinodului eparhialu aradanu s'au mai pertractat urmatórele obiecte :

La propunerea comisiunei bisericescii sinodulu iea la cunoscintia : ca la institutulu teologicu au fost aplicati in decursulu anului 1887/8 unu directoru substitutu, unu profesoru ordinariu, doi profesori interimali si unu profesoru de cantu, si ca in cursurile teologice au frecuentat prelegerile 63 de elevi ; si totu de odata dispune, cá consistoriulu aradanu, se deplinésca in modu definitivu catedrele dela institutulu teologicu, cari sunt ocupate numai in modu interimalu.

In decursulu anului au depusu esamenulu de cualificatiune 19 clerici absoluti, dintre cari 6 s'au dechiarat de cualificati pentru parochii de clas'a prima, 5 pentru parochii de clas'a a dou'a si 8 pentru parochii de clas'a a trei'a.

Senatulu bisericescu a tienutu in decursulu anului 1888, 26 siedintie, in cari a pertractat si resoltitu obiectele avisate prin statutulu organicu la competentia s'a. Numerulu pieseloru incurse la senatulu bisericescu in decursulu anului 1888 au fost 1237, din cari s'au pertractat si resoltit 1190, ér 47 au remasu restante. Cause divortiale au incursu in decursulu anului 1888, 34, cari s'au resoltitu, si anume : in 27 s'a aprobatu divortiulu enunciatu prin scaunele protopresviterale, in 4 s'a disolvat sententi'a, si s'a ordinaru intregire, in 1 s'au indrumatu partile la convietuire, in 2 s'au disoltitu sententiele enunciate de scaunele protopresviterale din lipsa de competentia.

In decursulu anului 1888 au incursu 13 cause disciplinare, dintre cari s'au resoltitu in meritu 10, ér 3 se afla inca sub pertractare.

Pentru sterpirea concubinateloru senatulu bisericescu a emanatu cerculariulu de sub Nrulu 2172 ex 1888, prin carele s'au avisatu organele subalterne bisericescii a stáruí cu tóta puterea la stérpirea acestui reu, cu adaosulu ca in casuri de lipsa se-se recerce si ajutoriulu organeloru administrative politice ; si dupa repórteloru protopresviteriloru numerulu concubinateloru a inceputu in unele partii ale eparhiei a scadé, ceea ce se constata de altcum si prin faptulu ca numerulu cununieloru in anulu 1888 a crescutu facia de anulu anterioru cu 337, care crescere provine mai cu seama din cununiele parechiloru, cari traiau mai nainte in nelegiur.

De asemenea s'a dispusu din partea consistoriului in conformitate cu conclusulu sinodalu de sub Nru prot. 52 din anulu trecut a-se infientiá in fiecare tractu protopresviteralu câte unu fondu menitu a veni cu timpulu in ajutoriu la acoperirea trebuintieloru protopresviteratului si din repórteloru intrate in acésta cauza se constata ca din partea protopresviterateloru s'a luatu deja initiativ'a pentru infintiarea astorfeliu de fonduri. Organele bisericescii din protopresviterate au functionatu regulatu, si au resoltitu agendele avisate de statutulu organicu la competentia lor.

Sinodulu la propunerea comisiunei iea aceste date la cunoscintia.

Siedinti'a III.

s'a tienutu in 18/30 Aprilie 1889 la 10 óre inainte de amédi.

Dupa ce presidiulu presentéza mai multe essibite, si dupa ce se acórda concediu deputatiloru : Teodor Pap, Teodor Fassie si Ioan Cornea, se pune la ordine continuarea reportului comisiunei bisericescii, carea prin reportoriulu ei Constantinu Gurbanu, aréta, ca senatulu bisericescu alu consistoriului din Aradu in punctulu 17 din reportulu seu constata, ca preste totu corporatiunile constitutive ale eparhiei intru executarea dispusetiuniloru statutulu organicu au luatu in timpulu din urma unu aventu mai insemnatu, de asemenea ca poporulu credintiosu in unele partii atát in ceea ce privesce sentiulu de pietate, cât si in ceea ce privesce desvoltarea economica, intelectuala si morala, precum si alipirea catra biserica si santele ei asiediminte inaintéza, — pre atunci de alta parte consistoriulu si-tiene de detorintia a aretá venerabilului sinodu eparhialu faptulu regretabilu observatu si sentitu, ca in multe comune de ale nóstre poporulu seracesce materialminte, din care cauza ori ce progresu si ori ce dispusetiune, ce ar fi a-se luá in interesulu desvoltării poporului intempina mari pedeci si greutáti, — si totu de odata a cere ajutoriulu si inviatiuni din partea venerabilului sinodu eparhialu asupra modului si mijlóceloru, cum s'ar poté veni in ajutoriu poporului pentru a-se poté aperá de relele, de cari suferé astadi, si i-s'ar poté dá o directiune mai nimerita in desvoltarea s'a.

Facia de punctulu acest'a din reportulu senatului bisericescu din Arad s'a discutat mai multu in sesiunea actuala a sinodului, si s'a discutat cu mult interesu si cu multa cunoscintia de cauza. Dupa incheierea discussiunei sinodulu a primitu propunerea comisiunei, si a enunciatu cá conclusu : Se aviséza ambele consistorie a staruí, cá banii comuneloru bisericescii elocati in imprumuturi pre la credinciosii se se incaseze cu incetulu, si se se cumpere cu ei pamenturi, din alu caror venitu se se solvéscu cu timpulu functionarii bisericescii-scolari ; si astfelu poporulu se se, póta usiurá de prestatiunile, cari trebuie se-le solvéscu astadi pentru sustinerea bisericeii si a scólei confessionale.

Se reportéza mai departe, ea credinciosii romani din comun'a Satu-Chinesu pre bas'a sententiei curiei regesci de sub numerulu 5702 ex 1888 s'au despartitu faptice de catra serbi, si s'au constituitu in comuna bisericeasca romana, adnecandu-se la protopresviteratul Temisiorii, si respective la eparchi'a romana ortodoxa a Aradului, si sinodulu iea acestu reportu la cunoscintia.

De asemenea la propunerea comisiunii se iea la cunoscintia pasii intreprinsi de consistoriu facia de misicarea religioara din Ohab'a lunga, unde credinciosi nostri au fost turburati in pacea loru religioara prin promisiuni de folose materiale, precum si ca s'a dispusu a-se intreprinde prin fisculu consistorialu pasii de lipsa pentru redobandirea posesiunii unoru realitati ale bisericeii nostre, ocupate de confessiunea greco-catolica.

De asemenea la propunerea comisiunii sinodulu iea la cunoscintia in generalu si in specialu reportulu senatului bisericescu alu consistoriului din Oradea-mare in care se aréta, ca :

1. Obiectele apartinetorie, la competentia a acestui senatu s'au rezolvitu in 7 siedintie sub 262 numeri seriali ; cause disciplinare preotiesci s'au pertractatu 28, cause matrimoniale s'au rezolvitu prin sententia definitiva 12 ; senatulu bisericescu se compune din unu presedinte, unu secretariu, unu asesoru ordinariu si 8 asesori onorari.

2. La jurisdictiunea consistoriului din Oradea-mare apartienu 6 protopresviterate cu 243 parochii matre si 117 filie ; parochii deplinite sunt 210, ér vacante 33, cari parte stau sub deplinitie, parte nu se potu deplini din lipsa de dotatiune. Numerulu preotiloru este : 6 protopresviteri, 186 parochi, 24 administratori parochiali si 9 capelani. In decursulu anului au reposatu 8 preoti, si au fost chirotoniti intru preoti 5 clerici absoluti. In decursulu anului 1888 s'au nascut : 10.075 individi, au reposat 7394, prin urmare poporatiunea apartinetoria la jurisdictiunea consistoriului din Oradea-mare a crescut in anulu 1888 cu 2681, care suma adaogendu-se la numerulu totalu alu poporatiunei, care cu finea anului 1887 a fost de : 167.306, resulta ca numerulu totalu alu poporatiunei a fost la finea anului 1888 de : 169.987 individi. Numerulu cununieloru incheiate in anulu 1888 a fost de 1574.

Cu privire la sterpirea concubinateloru consistoriulu aradanu aréta, ca in decursulu anului trecutu a dispusu a aduna datele spre a studia causele, pentru cari unii poporeni vietuiescu in concubinatu. Din aceste date au incursu deja parte mare, si pre bas'a acelor'a se voru lua dispusetiunile de lipsa pentru sterpirea acestoru vietuiri ilegale.

Averea comuneloru bisericesci, apartinetorie la jurisdictiunea consistoriului din Oradea-mare este in bani : 133.688 fl. 50 cr. ér in realitati de 4851 jugere catastrale, 299 biserici, 134 case parochiale.

Se pune la ordinea dilei reportulu comisiunii petitionarie carea prin reportoriulu ei Dr. Iuliu Boncia propune si sinodulu decide :

Plansorea preotului Nicolau Boitiu din San-Nicolaulu romanu contra protopresviterului din tractulu Tincei Iosif Vess'a se transpune consistoriului oradanu pentru rezolvire competenta.

Rugarea comitetului parochialu din Bacamezeu, de a-i-se acordá unu ajutoriu la zidirea scolii se transpune consistoriului pentru rezolvire competenta.

De asemenea se transpunu consistoriului pentru rezolvire competenta rogarea comunei Capriora pentru unu ajutoriu la zidirea bisericeii si rogarea comunei Teesiu de-a-i acordá unu ajutoriu anualu de 200 fl. pentru dotarea preotului.

Rugarea reprezentantieii gimnasiului din Bradu de a-i-se acordá unu ajutoriu se transpune comisiunii scolari pre langa insarcinarea cá in contielegere cu comisiunea epitropesca se faca sinodului o propunere meritoria.

La propunerea comisiunii organizatorie, facuta prin reportoriulu ei Paul Rotariu se votéza in generalu si in specialu regulamentul presentatu de consistoriulu din Oradea-mare, referitoriu la modalitatea inactivarii si administrarii fundatiunei fericitiloru „Zachari'a Mihocu si socii'a s'a Ecaterin'a nascuta Pap,” si totu de odata se decide, cá acestu regulamentu se se tiparésca cá adnecu la protocolulu sinodalu.

Siedinti'a IV.

s'a tienut in 19. Aprilie 1889 la 9 ore inainte de amedi.

Se pune la ordinea dilei continuarea reportului comisiunii organizatorie, carea prin reporturulu ei Paul Rotariu cu privire la reportulu presidiului delegatiunei congressuale, referitoriu la causele de despartire ierarhica de catra coreligionarii serbi, propune si sinodulu enuncia :

Sinodulu luandu actu din acestu reportu despre zelos'a activitate a onoratei delegatiuni, da espressioni sentieminteloru sale de bucuria si de recunoscintia pentru faptele complinite, pentru continuarea activitatii onoratei delegatiuni, pentru staruintiele ei spre intentarea si continuarea proceseloru de despartire ierarhica. Incat pentru nou'a pornire imbucuratoria manifestata din partea ceealalta, carea doresce o eventuala complanare pre cale amica a causeloru de asemenea natura, — sinodulu le saluta cu bucuria in speranti'a, ca voru fi sincere si inspirate de sentiuulu adeveratei loialitati si din partea coreligionariloru serbi.

Se pune la ordinea dilei reportulu comisiunii scolare, carea prin reportoriulu ei Teodor Ceontea propune, si sinodulu in generalu iea la cunoscintia reportulu senatului bisericescu din Aradu.

Trecendu-se la desbaterea speciala sinodulu iea la cunoscintia punctele din reportu referitorie la introducerea quinquenalieloru profesoriloru dela semina-

riului diecesanu, la publicarea unui nou planu de invetiamentu pentru scólele elementarie, la afacerea invetiatorului Georgiu Popoviciu din Buteni, precum si la tienerea catechisatiunei in scólele elementarie.

Cu privire la censurarea manualeloru pentru scólele elementarie sinodulu aviséza consistoriulu a ingrijí de procurarea manualeloru de lipsa, incredintandu censurarea acelor'a unei comisiuni constatatorie din profesorii dela seminariulu diecesanu si din cei mai practici invetiatori dela scólele nóstre poporale.

Cu privire la infintierea unei scóle de fete, impreunate cu o preparandia de fete sinodulu aviséza consistoriulu a resolví acésta cestiune pana la procsim'a sesiune sinodala.

Reportulu senatului scolariu despre cercetarea scóleloru, despre cursurile de musica vocala, luarea la respundere a invetiatoriloru negligenti, despre statiunile noue invetiatoresci, infintiate in anulu trecut, si despre trecerea alumneului din Temisióra in administratiunea consistoriului, sinodulu lu-ia la cunoscentia.

Sé ia la cunoscentia, ca consistoriulu a luat dispusetiuni pentru a-se ridicá pomicultur'a in scólele nóstre confessionale, si ca examenulu de cualificatiune invetiatorésca l'au depusu in anulu trecut 23 de invetiatori si o invetiatorésa.

In alumneulu diecesanu sunt 62 de elevi intretienuti cu prevedere din partea diecesei. In institutulu pedagogicu cercetéza prelegerile 76 de elevi, ér in cursulu pregatitoriu 24, de toti 100 de elevi.

La jurisdictiunea consistoriului aradanu apartienu 389 de scóle. Prunci obligati la frecuentatiunea cotidiana sunt 20.458 de genulu barbatescu si 16.912 de celu femeiescu, de toti 37.370. Dintre pruncii obligati la scól'a cotidiana au fost de facia la examene 9432 de baieti si 4813 fete, de toti 14.245. Numerulu teneriloru obligati la scól'a de repetitiune este de 6162 de barbati si 5851 de femei, de toti: 12.013. Dintre acesti'a au fost de facia la examene 287 de genulu barbatescu si 159 de genulu femeiescu, de toti: 446; ér acést'a provine din imprejurarea, ca examenele se tienu in timpul de véra, cand pruncii din anulu scolariu 5 si 6, precum si cei din scól'a de repetitiune sunt retienuti de parinti si aplicati la lucrulu campului.

In decursulu anului cifr'a frecuentatiunei scolare atât in ceea ce privesce scól'a cotidiana, cât si scól'a de repetitiune, este mai mare si anume dintre pruncii obligati a cercetá scól'a, o cercetéza faprice 45—75 procente. Cifr'a frecuentatiunei scolare este mai favorabila in inspectoratulu Vingei, in alu Chisineului si alu Birchisiului.

Intre invetiatori sunt 335 de prepandi absoluti, dintre cari 276 sunt preveduti si cu testimoniu de cualificatiune, 32 sunt preoti in comunele, unde oficiulu preotiescu este imbinatu cu celu invetiatorescu, ér restulu este cu pregatiri mai putiene.

Coruri vocale, si respective de plugari, sunt pre teritoriulu apartinetoriu la jurisdictiunea consistoriului aradanu 57, scóle de pomaritu si de legume 187, in 15 scóle se propune si albinaritul, ér in 6 se propune si metasaritulu. Edificie scolare corespondietorie sunt 324, dintre cari 301 sunt ajustate cu tóte recuisitele necesarie.

La gimnasiulu din Arad cercetéza prelegerile 52 romani gr. or., la scól'a reala 4, in preparandi'a de stata 5, de toti 61 de individi.

La Temisióra avem in gimnasiu elevi de confessiunea nóstra 49, in scól'a reala 18, in scólele industriale si comerciale 8, de tóti 75. In gimnasiulu din Sarvasiu sunt 35, ér in celu din Seghedinu 22.

Sinodulu luandu aceste date la cunoscentia aviséza consistoriulu:

a) pana la procsim'a sesiune sinodala se depinésca in modu definitivu catedrele dela institutulu preparandialu, cari sunt ocupate numai in modu interimalu.

b) Cifr'a frecuentatiunei sè se constate nu numai din rezultatele examenelor, ci si din umblarea prunciloru la scóla in decursulu anului pre bas'a reportelor lunarie inspectoresci, si din acestea sè se arete adeverat'a stare a frecuentatiunei, si totu de odata sè se arete, daca acésta cifra s'a ameliorat, seau a scadiut facia de anii anteriori.

c) pre viitoriu sè se reporteze sinodului si despre catechisatiunea teneriloru de confessiunea nóstra, cari cercetéza scólele medie din H.-M.-Vásárhely, Kecskemét si Nagy-Körös.

d) cu privire la ameliorarea salarielor profesoriloru dela seminariulu diecesanu sinodulu adópta propunerea consistoriului cu amendamentulu deputatului Paul Rotariu, cá pentru profesorii ordinari ai institutului sè se introduca quinquenalie de câte 100 fl. v. a. si apoi pre acésta basa sè se procéda si la regularea pensiunei membriloru corpului didacticu.

Siedinti'a V.

s'a tienut in 19. Aprilie 1889. la 4 óre dupa amédi.

Se continua reportulu comisiunei scolare, carea prin reportoriulu ei Teodor Ceontea cu privire la reportulu senatului scolariu dela Oradea-mare, propune, si sinodulu ia la cunoscentia:

ca acestu senatu a tienut 7 siedintie in decursulu anului 1888, si sub 225 numeri a resolvit tóte obiectele avisate prin statutulu organicu la competentia s'a, ca pre teritoriulu consistoriului din Oradea-mare sunt 238 de scóle, prevedute cu 215 invetiatoru, ér 23 de statii invetiatoresci sunt vacante, 118 invetiatori au cualificatiunea ceruta de lege, ér 97 nu; ca 73 invetiatori sunt aplicati numai in modu provisoriu.

Cu privire la frecuentatiunea scolaru se constata, ca pruncii obligati la scól'a cotidiana au fost in decursulu anului 1887/8: 15.366, ér la scól'a de repetitiune: 5030, dintre cari au cercetata scól'a cu-

otidiană regulată 7086, ér scól'a de repetitiune 381; la esamenu au fost de facia, si' au aretatu progresu in instructiune in scól'a cotidiană 5600, ér in scól'a de repetitiune 120.

Sinodulu la propunerea comisiunei luandu aceste date la cunoscintia aviséza consistoriulu se elaboreze unu regulamentu pentru visitorii de scóle, tienendu contu si de cele cuprinse in conclusulu sinodalu de sub Nru prot. 100 ex 1888, care regulamentu se-lu substérna procsimei sessiuni sinodale pentru a-se poté regulá cât mai bine frecuentatiunea scolaria.

Aretarea consistoriului, ca la scólele streine au frecuentata anulu trecutü prelegerile 726 de elevi de ai nostri, si ca toti au fost instruiti in doctrin'a religiunei se iea la cunoscintia.

De asemenea se iea la cunoscintia reportulu consistoriului despre visitarea scóleloru, despre tienerea conferintieleru invetiatoresci, despre ameliorarea dotatiunei invetiatoresci in 6 comune, despre pasii întreprinsi pentru deplinirea statiuniloru invetiatoresci vacante, si despre resolvirea causeru disciplinare invetiatoresci.

Se pune la ordinea dilei reportulu comisiunei epítropesci, carea prin reportoriulu ei Georgiu Dringou propune, si sinodulu in generalu iea la cunoscintia reportulu consistoriului din Aradu, cá senatu epítropescu.

In specialu se iea la cunoscintia, ca la acestu senatu au incursu 1151 essibite in decursulu anului 1888 si pre langa cele remase din alti ani s'au resolutu 1222, ca s'au reveditu 1257 ratiocinie bisericesci, scolarie si fundationale, ca s'au datu oficieleru protopresviterali inviatuniile necesarie pentru rectificarea cártiloru funduarie alé realitatiloru bisericesci si scolarie, unde s'a aflatu acést'a de trebuintia, ca s'a cumperatu o casa de arenda in piati'a pescelui cu sum'a de 15.085 fl. 50 cr. ca s'a adaptatu de nou cas'a de arenda a fonduriloru diecesane din piati'a Tököly din Aradu, ca s'a reveditu si aprobatu ratiociniulu manastirei Hodosiu-Bodrogu, ca s'a incasatu competentia de 50 procente dela societatea de asigurare dupa premiele incasate din asigurarea realitatiloru bisericesci si scolarie conform contractului, incheiatu cu acésta societate.

S'au censuratu si aprobatu ratiociniulu fundatiunei „Elen'a Ghib'a Birt'a," alu fundatiunei „Zsiga" din Oradea-mare, si alu tipografiei diecesane, s'au întreprinsu pasii de lipsa pentru pertractarea lasamentului „Teodor Pap" din Lugosiu, si s'au facut dispositiuniile necesarie pentru inactivarea acestei fundatiuni.

Reportulu asesorelui dela senatulu epítropescu Petru Truti'a despre unele defecte observate in ducearea socotiloru comuneleru bisericesci la propunerea comisiunei se transpune ambeleru consistorie spre folosire la regulárele, ce se voru aflá de necesarie a-se întreprinde.

(Va urmá.)

Predic'a de pe munte a Mântuitorului.

(Mat. cap. 5—7, 29.)

(dupa Dr. A. Bisping.)

(Continuare din Nr. 14.)

Despre purtarea cetatieniloru in imperati'a lui Ddieu catra olalta cap 7, 1—6. — Cetatienii imperatiei crestine a lui Ddieu inainte de tóte se judece pre conce-tatieni sei cu indulgentia si se se indrepte mai antaiu pre sine insusi, daca voiescu a judecá si a infruntá pre altii. Asem. Luca 6, 37. si urm.

Vers 1—2. „Nu judecati, cá se nu fiti judecati. Cá cuce judecata judecati, vave-ti judecá, si cu ce mesura mesurati, se va mesurá voue.“ Cuventulu a judeca nu sta aici, dupa cum voesc unii, in inteles de a condamná, ci este a se luá in intelesulu seu propriu. Fiecare judecata dusimanósa si nemilósa — cá-ci numai despre o atare póte fi aici vorba, dupa cum arata si cele urmatóre — cuprinde si acum in sine o condamnare. In ordinea dumnedieésca a lumii domnesce inse in un sens óre-care un drept sever de respalire (jus talionis) dupa cum lucramu si ne purtám fatiá de deaprópele nostru, astfel ni se si respaltesce, adese acum aici pe pament, dara sigur la judecat'a cea de apoi. Asem. Iacov 2, 13. Marc. 4, 24. — La cuvintele: cá se nu fiti judecati etc. e a se adaoge in cugetu: de D dieu.

Vers. 3—6. Ori-ce judecata dusimanósa si nemilósa ce se aduce asupra altor'a purcede din lips'a cunóscerei de sine însu-si, si in ultim'a linie din egoism. Suntem orbi când este a se afla si constata gresielele nóstre, ér pentru de a descoperi cele a le deaprópelui nostru avem ochi de Argus. Daca am vedé noi in totdeun'a curat si limpede gresielele nóstre, daca am simti miseria peccatoru nóstre, daca am simti meseria peccatoru nóstre proprie in tóta marimea sa; atunci n'am cuteza se judecám si condamnám asia de usioru pe altii. Acést'a o esprima Mântuitorulu prin urmatórea icóna: „Ce veditu inse sterculu celu din ochiulu fratelui teu, ér barn'a cea din ochiulu teu nu o semti. — Sterculu e icón'a unei gresieli mai mici, mai ne'nsemnate. O-pusu acestuia fi este barn'a, cá icón'a unei gresieli mai mari. — Vers. 4. A judecá astfeliu cá prin acést'a se se indrepte deaprópele, póte numai acela, carele mai nainte s'a judecatu aspru pre sine însusi si s'a curatitu de gresiele. „Sau cum vei dice fratelui teu: lasa se scot sterculu din ochiulu teu! si éta barn'a e in ochiulu teu! Fatiar nice! scóte antai barn'a din ochiulu teu, si atunci vei vedé se scoti sterculu din ochiulu fratelui teu.“ — Isus numesce pre acel'a, carele trece cu vederea propriele sale gresiele mari si voiesce se indrepte cele mici ale deaprópelui seu, fariseu, pentru cá densulu prin aceea ce voiesce se indrepte pre altii, se infatisezá pre sine bun si fara de gresiele, asiadara altmintrea de cum este elu in realitate.

Vers. 6. In cele premergetóre a invetiatu Mântuitorulu pre auditorii sei, cá se se ferésca de ori-ce judecata dusimanósa si nemilósa, si i-a indemnatu, ca mai nainte de a indreptá pre deaprópele se lucre la propri'a lor indreptare, acum vine si îi feresce de alt estrem, anume de respirea fara reserva a celoru sánte pe ómenii cari sunt incorigibili din lipsa de judecata. A hotari asupra vinovatiei unui om nu ni-e permis, dar a ne castigá chiaritate asupra starei factice a unui om, e datorinti'a nóstra mai vertos atunci când o cere acést'a in modu imperiosu chiemarea, oficiulu nostru. „Nudati sánteles caniloru, nici aruncati margaritarele vóstre inaintea porciloru, ca nu cumva se le

calce pre ele cu picioarele sale, si intorcându-se se verumpa pre voi." Dupa usulu de vorbire a T. V. însăma sântele cu deosebire darurile sacrificiale, sângerose cât si nesângerose, intrucât erau aceste menite spre folosirea si spre sustinerea vietii preotiloru, asiadara carnea si pânea sacrificiala (asem. 3. Mois. 22, 2 si urm.) Aceste daruri sacrificiale trebuiau se se consume de preoti si sacrificatori, si nu era iertatu a le intrebuintia la ospetie profane si cu atât mai putien a le aruncá inaintea câniloru. Fara icóna însăma sântele, mijlócele gratiale, sântele taine, cari sunt asia dicendu partile jertfei celei unice adeca a lui Christos „Câni" inse sunt atari ómeni, cari au o natura cânésca, asiadara sunt muscatori, latra la tóte si tóte le umple de bale, scurtu: câni sunt batjocuritorii cei indaratnici ai religiei (asem. Filip. 3, 2.) Sub margaritare avem se intielegemu singuraticele invetiaturi a le crestinismului, cari sunt órecum margaritare pretióse pentru acel'a, carele le primesce cu inima curata si credinciósa. Aceste margaritare se nu le punemu inaintea ómeniloru necrescuti necurati, desfrenati (asem. 2. Petr. 2, 22.) precum a buna óra ghind'a inaintea porciloru, cà-ci astfelu de ómeni le tragu in tina, carea e elementulu loru, le murdarescu, si dupa aceea plini de turbare se intoreu adese in contra acelu'a, carele le-a datu lor invetiaturile aceste si lu-rumpu, il sfasie adeca: pre invetiatoriulu evangheliei cauta se il strice moralicescu prin defaimári si vorbe rele, ér fisece prin persecutiuni. — D'n acésta instructiune a Mântuitoriulu a isvoritu in cele dintâi seculu disciplina arcani (vedi Döllinger Ist. bis. tom. 1. pag. 290.)

g) Despre dreptulu de petitiune in imperati'a crestina a lui Ddieu. Vers. 7—11. Asem. Luca 11, 9—13.

Vers. 7—12. „Cereti si se va dá voue; cautati si veti aflá; bateti, si se va deschide voue." Imperativele: cereti, cautati si bateti forméza unu climáx (o scara) si esprima, ca rugaciunea nostra trebuie se se faca cu intetire si cu perseverantia. — Vers. 8. Intemeierea celoru dise: „Cà tot celu ce cere, ia; si celu ce cauta afla; si celu ce bate i-se va deschide." Christosu vorbesce aici fara restrengere: „tot" celu ce cere etc. Ddieu asculta tóta rugaciunea a de verata, adeca tóta aceea rugaciune, carea purcede din o necesitate interna a inimii, si se referesce la unu bunu a de veratu si necesaru. Cà-ci elu e intotdeauna gata a ne dá tóte cele de lipsa, si ne încetatu voesce numai binele nostru. Deci celu ce se róga in a de veru, acela esprima in rugaciunea sa propriaminte numai voi'a lui Ddieu, carea implinesce in pururea. — Vers 9. intemeiază de nou cele ce s'au disu in vers 7. si anume prin analogie din vietia comun'a. „Sau (se intempla între ómeni astfel? au nu si aici acela, carele cere cu staruinita, primesce aceea pentru ce s'a rugatu?) carele e dintre voi omulu, dela carele de va cere fiulu seu pâne, — au dóra piatra va dalui? Sau de va cere pesce, au dóra sierpe va dalui?" Icón'a ce se va afla in ambele aceste întrebári se intemeieza pre asemenarea unui lipiu (sau pogaci de pane) cu piatr'a si a unui pesce cu sierpele. — Vers 11. contine conclusiunea din cele premergetóre (a minori ad majus) Daca ómenii cari sunt rei si peccatosi se pórtă si lucra astfel fatia de copii loru, cu cât mai vertosu Ddieu, carele e atótb unu' va face astfelu fatia de ómeni, cari înca sunt fiii lui Ddieu, si le va dá loru cele bune (daruri mântuitoare.)

Vers 12. Versulu acest'a se tiene propriaminte de cele 5. versuri dela inceputulu acestui cap. Mântuitoriulu cuprinde aici in o sententia tóte regulele, cari s'ar puté dá cu privire la purtarea cetatieniloru imperatiei lui Ddieu

catra olalta „Dreptu aceea tóte câte voiti se ve faca voue ómenii, faceti si voiloru asemenea." In locu de asemenea (asia) am asteptá se steie acele; dara Isus trece dela materie la forma, pentru de a areta, ca si la modulu voiei trebuie se fie asemenea: „ce si cum voiti se ve faca ómenii, aceea si asia se faceti si voi lor." — Spre intemeierea celoru dise adauge Isus: „ca acést'a e legea si profetii" adeca: acést'a e cuprinsulu esentialu a partii morale a T. V. Asemenea se dice si catra Galateni cap 5, 14. „Cà-ci tóta legea se implinesce intr'unu cuventu, adeca intr'acésta: „Se iubesci pe aprópele teu ca insuti pre tine." Si inainte de Christos, in sinagoga, n'a fost necunoscutu acésta summa a legii. Hilel, mosiulu lui Gamaliel adeseori se esprima: „Quod tibi ipsi odiosum est, proximo ne facias; nam haec est tota lex."

h) Unele indemnari si admonieri finale Vers. 13—23.

(Va urmá)

D i v e r s e .

* *Consistoriulu eparchialu aradanu este* conchiamatu in siedintia plenaria pre diu'a de 1/13. Maiu a. c. la 10 óre inainte de amédi. Obiectele, ce se vor pertractá cu acést'a ocaziune sunt: promulgarea concluseru sinodului eparchialu din anulu curentu si luarea dispuse-tiuniloru necesarie pentru esecutarea acestoru concluse, precum si alte afaceri curente.

* „*Metodic'a scólei poporale,*" partea speciala de *Dr. Petru Poposu,* s'a pusu sub tipariu, in tipografi'a diocesana din Aradu, si va aparé in curendu. Atragemu de acum atentiunea dloru invetiatori asupra acestei carti, a carei'a trebuintia este atât de semtita.

* *Multiemita publica.* Cu bucuria si deplina mangaiare constatu, ca crestini din comun'a nóstra, dela edificarea bisericei noue incóce, cari de cari emuléza in fapte crestinesci si de binefacere fatia de biserica, căci vedindu ei multele trebuintie, ce dilnicu se arata la infrumsetiară din launtru a nou edificatei biserice, inspirati de darulu lui Domnedieu, cari de cari aducu jertfe bine primite pe altariul Domnului. — Economulu Ioanu Sub'a senior au cumperatu pe sém'a santei biserice unu rendu de odejdi preotiesci in pretiu de 50 fl. v. a. — Zelesii crestini Ioanu Biang'a senior acompaniatu de Georgie Stan'a, veghiatoriulu la calea ferata, au infrumsetiatu sant'a biserica cu 6 icóne mari la Iconostasu, in pretiu de 120 fl. v. a. — Economii, Iosifu Bedreagu au daruitu bisericei 40 fl. v. a. — Constantin Olariu 36 fl. 70 cr. v. a., ér veduva Susana Sub'a a reposatului Iosifu Sub'a 30 fl. v. — Numerulu binefacetiloru s'au inmultitu cu domnulu Georgie Lupenciu, forestieru domnialu in Petrisiu, fiu alu bisericei nóstre, carele vedindu lips'a semtita a unei candelae mari la Iconostasu, pe serbatorile Inviiarei domnului din anulu acést'a, au procuratu dela Budapest'a pe spesele sale proprii o candela mare fórté frumósa in pretiu de 40 fl. v. a. si unu mesaiu pre santulu prestalu. De si sum convinsu, cá toti acesti daruitori au depus jertfa loru pe altariulu domnului din zelu a de veratu crestinescu si cu gandulu, cá se nu scie stâng'a ce face dreapt'a; subscrisulu petrunsu de semtiulu de recunoscentia si profunda multiamire fatia de acesti daruitori, me vedu indemnatu in numele santei nóstre biserice din Petrisiu a le aduce multiemita publica, rogandu pre Induratulu Dumnedieu se-i preamarésca cu domnediesca puterea s'a spre implinirea de asemenea fapte cres-

tinesci, jertfa depusa prin densii pre altariulu Domnului se fia bine primita, si Dumnedieulu Induràriloru se-le resp-latésca insutitu si inmiitu, se-li daruésca viétia indelun-gata, cá si de aci inainte se mai póta face astfelu de fapte nobile si bine placute lui Dumnedieu. — Petrisiu, 23. Aprilie st. v. 1889. — Iosifu Cimponeriu, pre-otu gr. or.

Concurse.

Pentru deplinirea postului de capelanu temporalu, pre langa parochi'a preotului deficientu Serafim Christianu din Igrisiu, care postu este imbinatu cu postulu invetiatorescu dela scól'a confessionalu din numit'a comuna se scrio concursu cu terminu de **30 de zile dela prima publicare.**

Emolumentele impreunate cu acestu postu sunt: jumetate din tóte beneficiile parochiei precum si salariulu invetiatorescu dela scól'a inferióra, care computeate in bani dau sum'a de circa 800 fl. v. a.

Doritorii de a acupá acestu postu sunt avisati a-si substerne documencererile instruate cu documentu de cua-ficatiune pentru parochii de clas'a prima pana la termi-nulu indicatu subscrisului administratoru protopresviteralu in Toraculu mare (Nagy-Torák per Béga-Szt.-György) si totu de odata a-se presentá in vre-o Dumineca, seau serbatóre spre a-si aretá desteritatea in predicare si in cele rituale.

Igrisiu in 10/22. Aprilie 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PAUL TEMPEA, administratoru protopresviteralu.

—□—

Pentru deplinirea definitiva a parochiei vacante din comun'a Ortitégu si filiele **Cacuciulu romanescu si ungu-rescu**, protopresviteratulu Pestesiuului, Cottulu Bihoru de-cretate de clasa a II-a pe basa decisului Veneratului Con-sistoriu din Oradea-mare dtto 3 15 Aprilie 1889. se escrie Concursu cu terminu de **30 de zile dela prim'a publicare.**

Emolumentele sunt:

Din Ortitégu dela 80 numere de case câte un'a vica cucuruзу sfarmatu à 5 fl. cubululu, dau un'a suma de 100 fl. 20 jugere pamentu, parte fénatiu, parte aratoriu à 8 fl. jugerulu 160 fl. 80 jumatàti de zile de lucru à 10 cr. 8 fl. Stolele usuate la unu anu 60 fl. — de totu 328 fl. —

II. Din Cacuciulu romanescu. Dela 42 de case câte un'a vica cucuruзу sfarmatu à 5 fl. cubululu 52 fl. 50 cr. 6. jugere de pamentu à 5 fl. jugerulu 30 fl. dela 42. numere de case câte 70 cr. de numeru 29 fl. 40 cr. Stolele usuate 25 fl. de totu — 136 fl. 90 cr. —

III. Dia Cacuciulu ungurescu. Dela 30 Numere de case câte un'a vica cucuruзу sfarmatu à 5 fl. cubululu 37 fl. 50 cr. dela 30 numere de case câte 70 cr. 21 fl. Stolele usuate 20 fl. de tot — 78 fl. 50 cr. — tóte aceste venite computeate la olalta dau sum'a de 543 fl. 50 cr. afara de acestea casa parochiala de prim'a clasa cu tóte apartinentiele de lipsa.

Doritorii de a ocupá acésta parochie sunt avisati a-si substerne supliceloru adresate Comitetului parochiale subscrigului protopresviteru pana la terminulu susu indicatu in Lugasiulu de susu, post'a ultima Élesd si a se presentá in vreun'a domineca séu serbatóre in Sf. bisericu pentru de a-si aretá desteritatea in cele preotiesci.

Comitetele parochiale.

In contielegere cu mine: TEODORU FILIPU, m. p. protopresviteru.

Pentru vacant'a parochie de a III. clasa din comun'a **Higicu**, protopresviteratulu Pestesiuului, Cottulu Bihor se escrie Concursu cu terminu de **30 de zile dela prima publicare.**

Emolumentele sunt:

1. Birulu preotiescu dela 90. numere de case un'a vica cucuruзу sfarmatu a 1 fl. de vica 90 fl.

2. Folosirea aloru 16. jugere pamentu catastrale parte aratoriu parte fenatiu de clasa prima a 10 fl. jugerulu 160 fl.

3. Stolele usuate anuale 100 fl.

4. Casa parochiala cu intravilanu, si cimiteriu 20 fl. in urma in pasiunea comunala tienerea aloru 30 vite gratisu 30 fl. tóte acestea computeate la olalta dau o suma de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acésta parochie sunt pofiti a-si trimitte recursele lor pana la terminulu susu amintitu adresate comitetului parochialu subsemnatului protopresviteru in Lugasiulu de susu post'a ultima Élesd — si a se presentá in vre-o dumineca ori serbatóre in Sf. bisericu de acolo pentru a se face cunoscutu poporului.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: TEODORU FILIPU, m. p. protopresviteru.

—□—

Prin acésta se escrie concursu pentru indeplinirea postului vacantu de preotu-invetiatoriu din comun'a **Petirsiu** — protopopiatulu Lipovei — cu terminu de **30 de zile dela prima publicare**

Emolumentele impreunate cu acestu postu de preotu imbinatu cu postulu de invetiatoriu; computeate la olalta, dau unu venitu anualu de 452 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu, dovedindu cualificatiunea receruta pentru parochiile de Cl. III-a — sunt avisati ca recursele lor, conform statutului organicu si regulamentului, adresate comitetului parochialu din Petirsiu se le subscérna subscrisului protopresviteru tractualu in B. Lippa, si a se presenta in vre-o Dumineca séu serbatóre in sf. bisericu in Petirsiu, pentru a-si areta desteritatea din cele rituale.

Petirsiu, la 11/23. Aprilie 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru deplinirea parochiei vacante de a 3-a clasa, imbinata cu postulu invetiatorescu din **Giorocu**, protopresviteratulu Radnei, se escrie concursu cu terminu de alegere pe serbatórea Inaltiaru Domnului, adeca: pe **Joi in 18/30. Maiu a. c.**

Emolumentele sunt:

A) preotiesci: 6 jugere de pamentu aratoriu, — dela 75 numere de case câte 1 fiorinu in birulu preotiescu si stolele indatinat.

B) invetiatoresci: in bani 168 fl., 10 orgii de lemne din cari se va incaldi si scól'a si cortelu liberu.

Recurrentii au se-si ascérna recursele lor, ajustate cu documintele recerute si adresate comitetului parochialu, la oficiulu protopopescu din Radna, si pana la terminulu indicatu a-se presentá in biseric'a din locu, pentru de a se aretá poporului.

Giorocu, 11/23. Aprilie 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VASILE BELESIU, m. p. protopresviteru.